

ת"פ 18284/04/15 - מדינת ישראל נגד וליד עמאר (עציר) - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

16 דצמבר 2015

ת"פ 18284-04-15

מ"ת 18303-04-15

לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה

המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד הרוש

נגד
הנאשם
וליד עמאר (עציר) - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד יוסי הכהן

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של הסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כדיון, לפי סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "**החוק**").

על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 12.04.2015 סמוך לשעה 11:40, הסיע הנאשם ברכב מסוג 'סקודה' בכביש 25 ליד צומת חטיבת הנגב את מוחמד זידאן ואת מוהנד זידאת, שהינם תושבים זרים אשר נכנסו לישראל מבלי שיש בידם היתר כניסה או שהייה כדיון.

הנאשם צירף תיק נוסף שמספרו פ"ל 18284-04-15 (להלן: "**התיק המצורף**"), במסגרתו הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של נהיגה בפסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"), נהיגה ללא ביטוח תקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיפים 10(א) + 38(1) לפקודת התעבורה.

על פי המתואר בכתב האישום בתיק המצורף, ביום 25.06.2013 נפסל רישיונו של הנאשם למשך 18 חודשים במסגרת ת"פ 49590-06-12 (שלום באר שבע). חרף כך, ביום 26.07.2013 בשעה 23:40 נהג הנאשם ברכב פרטי תוצרת 'מזדה' מ.ר. 7881356 בכביש 40, בק"מ ה- 258. זאת, בודעו כי איננו אוחז ברישיון נהיגה ובהיותו בלתי מורשה כלל לנהיגה בכלי רכב וללא ביטוח רכב תקף.

הצדדים לא הגיעו להסכמות בעניין העונש, וכל צד היה רשאי לטעון בעניין זה כראות עיניו.

טיעוני הצדדים

בא כוח המדינה הפנה לסכנה הטמונה במעשיו של הנאשם, תוך שהפנה לעובדה כי המסיעים, המלינים והמעסיקים של השוהים הבלתי חוקיים הם אלו אשר מאפשרים את כניסתם של אלו, כאשר אותם שוהים בלתי חוקיים לא אחת נכנסים לשטחי המדינה במטרה לפגוע ולפגוע בביטחונם של אזרחי ישראל. בתוך כך, טען התובע כי הן המחוקק והן בית המשפט העליון קבוע כי יש להחמיר בענישתם של אלו, קל וחומר כאשר במדינה משתולל גל טרור וכאשר חלק ניכר ממבצעי הפיגועים הם שוהים בלתי חוקיים שנכנסו למדינה משטחי הרשות הפלסטינית. אשר לנסיבותיו של המקרה הספציפי, טען התובע כי שילובם של שני כתבי האישום בהם הודה הנאשם מעידים על החומרה היתרה שיש במעשיו, תוך שהפנה לערכים המוגנים בהם זה פגע. בא כוח המאשימה עתר לקבוע מתחם עונש הולם בגין עבירת ההסעה הנע בין 4 ל- 9 חודשי מאסר ועונש הולם בגין ביצוע העבירות בתיק המצורף הנע בין 8 ל- 20 חודשי מאסר. כתמיכה בעמדתו העונשית, הלה הפנה את בית המשפט לאסופת פסיקה של בית המשפט העליון. לבסוף, הפנה התובע לעברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם ולמאסר המותנה חב ההפעלה התלוי נגדו, ועתר להשית על הנאשם עונש מאסר ארוך ומרתיע תוך הפעלת המאסר המותנה במצטבר, לצד ענישה נלווית.

בא כוח הנאשם מנגד, הפנה לעובדה כי הנאשם הודה, לקח אחריות על מעשיו וחסך זמן שיפוטי יקר ולכך שהתיק המצורף עוסק בעבירות שביצע הנאשם עוד בשנת 2013. כמו כן, טען הסנגור כי הנאשם למד את הלקח בעקבות עונש הפסילה שהושת עליו בת"פ 49590-06-12, והוציא רישיון נהיגה בו הוא אווז כיום. עוד טען הסנגור, כי מתחמי הענישה כמו גם הענישה עצמה אשר מתבקשת על ידי המאשימה הינה מופרזת, אך בהתחשב במאסר המותנה חב ההפעלה התלוי נגד הנאשם, וכתמיכה בדבריו אלו הגיש לבית המשפט אסופת פסיקה מטעמו. הלה ביקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל השווה באורכו לעונש המאסר המותנה, או לכל היותר להסתפק בענישה מתונה.

הנאשם הביע צער על מעשיו והבטיח כי אלו לא יישנו. עוד ביקש הנאשם להקל בעונשו, תוך שמסר כי הינו אב לשלושה ילדים, אותם הוא רוצה לפרנס בכבוד.

דין והכרעה

משעה שמדובר בשני כתבי אישום שונים שאין ביניהם כל זיקה, ולאור העובדה שהעבירות בוצעו בהפרש של כמעט שנתיים זו מזו, הרי שמצאתי לקבוע מתחם עונש הולם נפרד בגין כל כתב אישום (ר' בעניין זה סעיף 40 לחוק העונשין וע"פ 4910/13 א'חמד בני ג'אבר נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (29.10.2014)).

על פי האמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה"**.

בעצם ביצועה של עבירת הסעת שוהה בלתי חוקי, פגע הנאשם בערך המוגן של זכות המדינה לקבוע את זהות הנכנסים בשעריה, ריבונותה ובעקיפין גם בזכותו של ציבור אזרחי ישראל לביטחון והגנה. כפי הידוע, זכותה וחובתה של כל מדינה לשמור על שעריה וגבולותיה מפני כניסתם שם שוהים בלתי חוקיים. הסעת שוהים בלתי חוקיים, כפי שעשה הנאשם, מעודדת וממריצה כניסתם של תושבים זרים ללא היתר, וכן יש בכך גם פוטנציאל להפרת הסדר הציבורי.

לא בכדי בחר המחוקק להחמיר עם המסיעים, המעסיקים והמלינים של השוהים הבלתי חוקיים, עת קבע עונש כפול בצד עבירות אלו מאשר העונש הקבוע לצד עבירת הכניסה והשהייה הבלתי חוקית. בדומה, בשורה ארוכה של פסקי דין גם בתי המשפט הביעו דעתם לפיה יש לנקוט בגישה מחמירה יותר כלפי מסיעים, מלינים ומעסיקים מאשר כלפי השוהים עצמם, וזאת בשל כך שאלו נמצאים בבחינת "חוטאים ומחטיאים", וראה בעניין זה רע"פ 3173/09 מוחמד פראג'ין נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (05.05.2009), שם קבע כב' השופט א' רובינשטיין:

"בהקשר הקרוב של המסיעים, המלינים והמעסיקים את השוהים הבלתי חוקיים, שחטאתם אמנם עולה משל הללו [משל השוהים הבלתי חוקיים - ד.ב.ט], שכן - כאמור - חוטאים הם ומחטיאים את הרבים, ומכאן גישת המחוקק שהחמירה עמהם, וכך גם בתי המשפט, דן בית משפט זה ברע"פ 5198/01 ח'טיב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 769. מפי השופט טירקל נדונה שם רמת הענישה הראויה, והוכרע כי דחק העתים והמציאות הבטחונית הקשה (ב-2001) מצדיקה לגזור על הללו עונשי מאסר... אוסיף את קולי לגישה המחמירה כלפי מסיעים, מלינים ומעסיקים, שהם על פי רוב ישראלים העוברים על החוק לשם בצע כסף, ולא למען פת לחם".

גישה מחמירה זו נשמעה גם מפיו של כב' השופט י' טירקל ברע"פ 5198/01 חטיב נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (18.10.2001).

עוד נדמה כי נפיצותה של העבירה, כחלק מתופעת השוהים הבלתי חוקיים, **לא כל שכן בעתות בהן המצב הביטחוני במדינה רעוע**, מחייבת אף ליתן משקל לשיקולי הרתעת הרבים. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בע"פ מדינת ישראל נגד זין חמדי, (פורסם בנבו) (04.08.2013), אשר נאמרו אמנם בהתייחס לעבירת של הסעת שוהים בלתי חוקיים בנסיבות מחמירות, אך כוחם יפה גם לעניינינו:

"לטעמי, המתחם ההולם לעניין מסיעים, מלינים ומעסיקים בנסיבות מחמירות בעניינינו צריך להיות בין 5-15 חודשי מאסר. בעניין זה יש חשיבות עצומה להרתעה כיון שמדובר בעבירה שעיקרה כלכלי וזאת כדי שיצא הקול והצלול מטעמנו כנגד מעשים אלו [ההדגשה אינה במקור - ד.ב.ט]".

לבסוף, מצאתי להביא גם את דבריה של כב' השופטת ר' לביא, אליהם אף אני, בצניעות המתבקשת, מבקש להצטרף:

"לטעמי, מן הראוי להחמיר בעונשו של המסיע, מעסיק ומלין ולהטיל עליהם עונש חמור מזה המוטל על מי שנכנס לתחומי ישראל כדי לשבור שבר ולהאכיל משפחתו שהרי אלמלא ידע הנכנס כי ימצא מי שיסיעו ויעסיקו תמורת בצע כסף, לא היה נוטל הסיכון כלל. באיזון שבין הסיכון שייתפס, או שאם ייתפס עונשו יוחמר

, לבין הסיכוי שיצליח לעבוד או למצוא דרך מכניסה אחרת - בדרך כלל, בלית ברירה, יעדיף הסיכוי שיאפשר לו להניח פת לחם על שולחן משפחתו.

זאת בעוד האחרים: המסיעים, המלינים והמעסיקים, נבנים ממצוקתם הכלכלית הקשה של תושבי הרשות, הנכנסים לישראל כדי לעבוד. סביב מצוקתם הקשה קמה תעשייה שלמה של "נותני שירותים" למיניהם, ביניהם שרתי הסעה בלתי חוקיים ומאורגנים על ידי תושבי ישראל, המיועדים לתושבי הרשות תמורת תשלום דמי הסעה גבוהים מהמותר בחוק וביחס למקובל; קבלנים הנותנים שמם למתן אישורי העסקה תמורת תשלום חודשי גבוה, מבלי שיעסיקו אותם בפועל; זיופי אישורים ומכירתם בשטחי הרשות לכל המרבה במחיר; מתן שוחד, ועוד, תופעות עברייניות-חברתיות קשות, מסואבות ומעוררות תיאוב" (ת"פ (שלום קרית גת) 8653-06-11 מדינת ישראל נגד אבו מארב, (פורסם בנבו) (15.09.2013)).

אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של הסעת שוהה בלתי חוקי, מטבעם של דברים, ניתן למצוא מנעד רחב של עונשים אשר מוטלים בבתי המשפט, החל מעונשים צופה פני עתיד, דרך עונשי מאסר קצרים בדרך של עבודות שירות, וכלה בעונשי מאסר של ממש שלעיתים מגיעים אף לכדי שנת מאסר ויותר. עיון בפסיקה הרלוונטית מגלה כי בתיקים שבהם הוטלו עונשים צופי פני עתיד, על דרך הכלל, דובר בהסדר טיעון סגור שגובש בין הצדדים, על כל המשתמע מכך. כך למשל, ר' ת"פ (שלום ירושלים) 34067-04-11 מדינת ישראל נגד האני טחאן, (פורסם בנבו) (02.05.2011); ת"פ (שלום טבריה) 3561-10-07 מדינת ישראל נגד חמדיה, (טרם פורסם) (29.10.2007); ת"פ (שלום באר שבע) 54423-07-10 מדינת ישראל נגד אדהם עאמר, (פורסם בנבו) (27.06.2012); ת"פ (שלום קרית גת) 26573-02-11 מדינת ישראל נגד פריואן, (פורסם בנבו) (18.09.2011); ת"פ (שלום באר שבע) 2587-07-10 מדינת ישראל נגד אלהוזייל, (פורסם בנבו) (06.10.2010); עפ"ג (מחוזי מרכז) 21197-04-10 פאר דויד נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (14.07.2010);

לצד האמור לעיל, ניתן לומר כי ה"שדרה המרכזית" של הענישה בעבירות בהן חטא הנאשם שעניינם הסעה והעסקה נעה בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד שנת מאסר.

כך למשל, ברע"פ 8344/15 עלי מחאמיד נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (08.12.2015), שניתן על ידי בית המשפט העליון אך לאחרונה, דובר בנאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה אחת של הסעת שוהה בלתי חוקי, בכך שהסיע שוהה בלתי חוקי אחד. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם במקרה הנדון נע בין מאסר מותנה לבין שמונה חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם שלושה חודשי מאסר, תוך שהורה על הפעלת מאסר מותנה, חלקו בחופף, כך שבסה"כ נגזר על הנאשם לרצות עונש מאסר בפועל למשך שבעה חודשים וחצי, לצד עבירה נלווית. בית המשפט העליון אשר נדרש לבקשת רשות הערעור של הנאשם, דחה אותה בצינו כי במקרה הנדון אין המדובר בסטייה ניכרת ממדיניות הענישה.

ברע"פ 7726/13 גמעה נסאסרה נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (08.01.2014), דובר בנאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של הסעת שוהה בלתי חוקי, בכך שהסיע ארבעה שוהים בלתי חוקיים. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם במקרה הנדון נע בין חודשיים לתשעה חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של הנאשם, הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין. בדומה, אף בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט העליון נדחתה.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 42224-05-14 סאלח סרסור נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (03.08.2015), דובר בנאשם, בן 75, אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של הסעת שוהים בלתי חוקיים הסתייעות ברכב לביצוע עוון, בכך שהסיע שוהים בלתי חוקיים אחד. בית משפט השלום קבע כי **מתחם העונש ההולם במקרה הנדון נע בין 3 חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל**. לבסוף, בית משפט השלום גזר על הנאשם 8 חודשי מאסר והפעיל שני מאסרים מותנים, חלק בחופף, כך שעל הנאשם נגזר לרצות מאסר בפועל למשך שנה, לצד ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי שדן בערעור שהגיש הנאשם לא התערב במתחם הענישה שנקבע, אך בשל נסיבותיו החריגות של הנאשם (גילו, מצב הבריאותי של הנאשם ושל רעייתו, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה ומעת הטלת עונשי המאסר המותנים, התקופה בה שהה הנאשם במעצר, ובשים לב לענישה הכלכלית הכבדה שהושתה) החליט לבטל את עונש המאסר ולהאריך את המאסרים המותנים.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 1671-09-13 סאלח נגד מדינת ישראל, (טרם פורסם) (01.12.2013), דובר בנאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של קשירת קשר לביצוע עוון, ניסיון הסעת שוהים בלתי חוקיים והסעת נוסעים בשכר, בכך שהסיע ארבעה שוהים בלתי חוקיים. בית משפט השלום קבע כי **מתחם העונש ההולם נע במקרה הנדון בין מספר חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר בפועל**, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בערעור שהגיש הנאשם, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש אשר נקבע על ידי בית משפט השלום בדין יסודו. יחד עם זאת, בשים לב לעובדה שבית משפט השלום חרג מעונש המאסר לו עתרה המאשימה, החליט בית המשפט המחוזי הקל בעונש שנגזר על הנאשם, והעמידו על **שנת מאסר אחת בפועל**, לצד ענישה נלווית.

עוד בעניין זה ר' עפ"ג (מחוזי מרכז) 40405-10-10 מוסטפא עזאם נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (13.10.2010); עפ"ג (מחוזי מרכז) 25836-06-11 חירי מסארוה בן סאלח נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (11.09.2011); עפ"ג (מחוזי מרכז) 965-02-10 עיאדה נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (26.04.2009);

מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים במקרה הנדון מצויה ברף הבינוני-נמוך. הדברים אמורים בשים לעובדה כי הנאשם הסיע ברכב כמות לא גבוהה של שוהים בלתי חוקיים, והרי ברי כי ככל שכמות השוהים הבלתי חוקיים אותם מסיע הנאשם גדולה יותר, כך גדל הסיכון הביטחוני והפלילי הטמון בעבירה. בנוסף, יצוין כי על פי המתואר בכתב האישום, הנאשם לא ניסה להימלט מרשויות אכיפת החוק, ולא נקט באמצעים מתוחכמים כאלה ואחרים כדי להסתיר את השוהים הבלתי חוקיים בתוך הרכב, דבר שהיה מקשה על גילוי העבירה ואכיפתה. בנוסף, מאחר שהנאשם נעצר ביחד עם השוהים הבלתי חוקיים אותם הסיע, הרי שנדמה כי לא נגרם נזק בפועל כתוצאה מביצוע העבירה.

מנגד, עצם ביצוע העבירה מלמדת, באופן אינהרנטי כמעט, כי עובר לביצועה קדם תכנון מוקדם של הנאשם. כמו כן, יצוין כי הנאשם נעצר שלא בקרבת גדר המערכת או במקום אחר הקרוב מבחינה גיאוגרפית לשטחי הרשות הפלסטינית, אלא עמוק בתחומי מדינת ישראל, וכבר עמדתי באופן נרחב על הנזק בפוטנציאלי הטמון בעבירות ממין אלו שביצע הנאשם. לבסוף, אין להתעלם מהעובדה כי הנאשם מבצע את העבירה ומעמיד בסיכון, הן ביטחוני והן פלילי, את אזרחי מדינת ישראל אך בשל תאוות הבצע שלו וממניע כלכלי צר.

אשר לתיק המצורף, בעצם ביצוע של עבירות התעבורה, פגע הנאשם בערכים מוגנים של ביטחון הנוהגים בכביש והולכי

הרגל. לא אחת חזרו בתי המשפט והדגישו את חשיבות המלחמה בקטל בדרכים על מנת להגן על חייהם של נהגים והולכי רגל בכבישי הארץ ועל זכויות כלל הציבור לנ ג דרכים בטוחות. נקבע כי על בית המשפט להעלות תרומתו למאבק בתאונות הדרכים, וזאת באמצעות השתת ענישה מחמירה על עברייני התעבורה, ויפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 1211/12 אברהם ישראלי נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (15.02.2012):

"במקרה דנן, חשיבותה של ענישה מחמירה אינה מתמצית אך בהרתעת הרבים, אלא גם במניעת סיכון לבאי הדרך. לאחר שעיינתי בתסקיר שירות המבחן ובפסק הדין הקודמים, לא מצאתי כי יש לשנות מן העונש שהוטל. ציינתי בעבר, כי "עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רשיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת [...] ומכל מקום הטלתם על קופת הציבור" (רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (לא פורסם) - פסקה ז). ובמקום אחר נאמר:

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל, [...]; רע"פ 7019/04 אופיר נ' מדינת ישראל, [...]; רע"פ 9399/04 קרקי נ' מדינת ישראל, [...]; רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל, [...]; רע"פ 7523/06 מואסי נ' מדינת ישראל, [...]). על כן נקבע בסעיף 67 לפקודת התעבורה, כי 'מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רשיון לפי פקודה זו ... דינו - מאסר שלוש שנים'" (רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו-לבן (לא פורסם) - פסקה 5, מפי השופט לוי)".

במקום אחר, מכנה בית המשפט העליון את עברייני התנועה הסדרתיים "פצצות מתקתקות" של ממש שלא ניתן לדעת מתי הן תתפוצצנה:

"עברייני תעבורה סדרתי עלול להיות בגדר 'פצצה מתקתקת' לבאי הדרך, שאין לדעת אימתי תתפוצץ ומה מידת הנזק שיגרם כתוצאה מכך... נהיגה בזמן פסילה אינה סטירת לחי לחוק בלבד, אלא סיכון לכולי עלמא, לנהגים ולהולכי הרגל מסביב, שהרי אם מצא בית המשפט כי פלוני אסור שיחזיק הגה בידו וינהג ברכב, מעיד הדבר על מסוכנותו על הכביש" (רע"פ 2221/11 שאול הראל נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (24.03.2011)).

בדומה לאמור בנוגע למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות של הסעת שוהה בלתי חוקי, הרי שגם בעבירות תעבורה סקירת הפסיקה הנוהגת מגלה כי העונשים המוטלים על הנאשמים נעים על פני קשת רחבה, החלה מעונשים צופי פני עתיד וכלה בעונשי מאסר לתקופות לא מבוטלות, שיכול שיעזו אף ל- 12 חודשים (על מגוון רחב זה של עונשים, יכולות להעיד אסופות הפסיקה אשר הוגשו על ידי הצדדים בתיק זה).

כך למשל, ברע"פ 8013/13 מסעוד נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (18.12.2013), אישר בית המשפט העליון את מתחם העונש הראוי אשר נקבע בבית משפט השלום, ואשר **נע בין 7 ל- 20 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט

העליון אישר גם את **עונש המאסר בפועל למשך 12 חודשים** אשר הוטל על הנאשם בעל עבר תעבורתי מכביד ואשר הורשע בעבירות של נהיגה בפסילה, נהיגה ללא ביטוח תקף, ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף יותר מ-12 חודשים. לא זו אף זו, אלא שנקבע כי עונש זה אינו חמור, והריהו כורח הנסיבות.

בעפ"ת (מחוזי באר שבע) 59810-07-12 דרור אביטל נגד מדינת ישראל, (טרם פורסם), קבע כב' השופט ט' חיימוביץ כי:

"מתחם הענישה הקבוע לעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נע בין מאסר על תנאי בנסיבות קלות באופן מיוחד, עד לתקופת מאסר בת שנה".

עוד ראו רע"פ 1973/13 חסן נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (24.03.2013), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה הורשע ונדון ל- **45 ימי מאסר בפועל**, מאסר על תנאי ופסילה למשך 12 חודשים.

כן ר' רע"פ 2666/12 עטאללה נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (23.04.2012), ורע"פ 4477/11 נחמן נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (16.06.2011)

אשר למתחם הענישה הנוגע לפסילת רישיון הנהיגה, בגין ביצוע עבירות תעבורה כגון אלו אשר ביצע הנאשם, בעפ"ת (מחוזי באר שבע) 43966-08-13 ח'אלד זידאן נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (21.01.2014) קבע בית המשפט המחוזי, אשר דן בעניינו של נאשם בעל עבר תעבורתי מכביד אשר הורשע בעבירה של נהיגה בפסילה כי **מתחם העונש ההולם באשר לתקופת פסילת רישיון הנהיגה, נע בין שישה חודשים לחמש שנים**.

ברע"פ 4477/11 נחמן נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (16.06.2011), אישר בית המשפט העליון עונש של 6 חודשי מאסר בפועל ופסילת רישיון נהיגה למשך **61 חודשים**, אשר הוטל על הנאשם אשר הורשע בעבירות של נהיגה ללא רישיון בתוקף, בהיותו בלתי מורשה לנהיגה, נהיגה ללא פוליסת ביטוח ונהיגה ללא רישיון רכב.

מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים בתיק המצורף מצויה ברף הבינוני גבוה.

ראשית, הנאשם מבצע את העבירות אך כחודש לאחר שנפסל מלנהוג על ידי בית משפט השלום. בכך מביע הנאשם זלזול מופגן כלפי בית המשפט והוראותיו. שנית, בעת ביצוע העבירות, הנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה. מכאן, שאין אנו יכולים לדעת מהן מיומנויות הנהיגה שלו, ואין דינו כשל אדם שהוציא בעברו רישיון, לאמור עבר מבחני נהיגה ונמצא כשיר לנהוג ברכב.

אמנם, בסופו של יום לא נגרם נזק כתוצאה מביצוע עבירות התעבורה אשר ביצע הנאשם. יחד עם זאת, הרי שבית

המשפט עמד ארוכות על הנזק הפוטנציאלי הטמון בנהיגה של מי שאינו מוכשר לכך, כך שהנזק הפוטנציאלי הינו רב. כך גם, מעבר לסכנה לפגיעה בביטחון משתמשי הדרך, הרי שבמעשיו של הנאשם אף טמון סיכון כלכלי לא מבוטל, עת הוא נוהג ברכב מבלי שיש בידו רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח, הרי שאם חלילה הנאשם יהיה מעורב בתאונה, בהיעדר פוליסת ביטוח, יצטרך הציבור כולו לשאת בעלויות הנזק. הדברים אף אמורים ביתר שאת, שעה שהנאשם נוהג בשעת לילה מאוחרת, שאז מטבע הדברים, הסיכון אותו הוא יוצא, הן לעצמו והן כלפי יתר משתמשי הדרך, הינו רב יותר.

לאור כל האמור לעיל, לאחר שהתחשבתי בעיקרון המנחה, ונתתי דעתי למדיניות הענישה הנוהגת, לערכים המוגנים ולמידת הפגיעה בהם, הריני לקבוע כי **מתחם העונש ההולם בגין ביצוע עבירת הסעת שוהה בלתי חוקי נע בין 3 ל- 10 חודשי מאסר.**

אשר לתיק המצורף, הריני לקבוע כי **מתחם העונש ההולם בתיק זה ינוע בין מאסר מותנה לבין 12 חודשי מאסר ופסילת רישיון נהיגה בפועל לתקופה שבין 6 חודשים לבין 5 שנים.**

אשר לגזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחמים שקבעתי לעיל ולקולא, נתתי דעתי להודאתו של הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי. עוד יש בהודאה זו משום נטילת אחריות מצדו של הנאשם. זה גם המקום לציין, כי אף בעובדה שהנאשם הוציא זה מכבר רישיון נהיגה, יכולה ללמד כי הנאשם בחר לחדול מביצוע עבירות התעבורה. כמו כן, בית המשפט נתן דעתו לעובדה כי מעת ביצוע העבירות בתיק המצורף חלף פרק זמן ניכר.

מנגד ולחומרה, יש ליתן משקל לעברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם, הכולל ארבע הרשעות קודמות, כאשר שתיים מהן רלוונטיות במיוחד לעניינינו. כך, בשנת 2013 הורשע הנאשם בביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון והסעת שוהה בלתי חוקי. נדמה כי המאשימה עשתה חסד עם הנאשם עת הגיעה עימו להסדר טיעון אשר בית המשפט כינהו "מקל בצורה חריגה". בהתאם להסדר הטיעון אשר בית המשפט החליט לכבד בסופו של יום, נגזרו על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ופסילת רישיון לתקופה של 18 חודשים, לצד ענישה נלווית. מצער הדבר, כי על אף הליכתה של המאשימה לקראתו של הנאשם, האחרון לא השכיל לנצל זאת ובחר לשוב ולעבור על החוק (מה עוד, שעבירות התעבורה בוצעו אך כחודש לאחר מתן גזר הדין). כמו כן, בשנת 2010 הורשע הנאשם בעבירות של הסעת שוהה בלתי חוקי, נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישיון, הפרת הוראה חוקית וקבלת רכב או חלקי רכב גנובים. בגין הרשעה זו, הושת על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 11 חודשים ופסילת רישיון לתקופה של 12 חודשים, לצד ענישה נלווית.

מעבר לשתי הרשעות אלו, הרי שאף עיון בגיליון הרישום התעבורתי של הנאשם מעלה תמונה עגומה ביותר. חרף העובדה כי הנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה, הרי שזה צבר זה מכבר 8 הרשעות קודמות, ובכלל זה, בנוסף לשני עונשי פסילת הרישיון שהוטלו עליו כמפורט לעיל, נפסל רישיונו פעמיים נוספות לתקופות של 24 חודשים ו- 36 חודשים. ברי כי פעם אחר פעם הביע הנאשם זלזול מופגן ובוטה כלפי בתי המשפט, בשעה שחרף עונשי הפסילה שהוטלו עליו, המשיך לנהוג ברכב ואף לבצע עבירות תעבורה נלוות כגון, בין היתר, מעבר באור אדום ונהיגה במהירות מופרזת.

עוד מצאתי ממש בטענתה של המאשימה, לפיה יש להחמיר בעונשו של הנאשם לנוכח המצב הביטחוני הרעוע הקיים

בימים אלו במדינת ישראל. טענה זו עולה בקנה אחד עם פסיקת בית המשפט העליון ואף עם הרציונל שעמד מאחורי חקיקת סעיף העבירה עליה עבר הנאשם. כך למשל, ר' דבריו של כב' השופט י' טירקל, שנאמרו אמנם בשנת 2001, בשעה שהמצב הביטחוני במדינה בוודאי היה חמור מזה ששורר כיום, אך לנוכח פיגוע הטרור אשר פוקדים את מדינתנו כמעט מדי יום, הרי שאלו יפים אף לעניינינו:

"לדאבון הלב, היו פיגועי הטרור למעשים שבכל יום והדבר הוא בבחינת מפורסמות שאין צריכות ראייה. המעשים שפורטו בסעיף 12א לחוק הכניסה - הלנה, העסקה והסעה של תושב האזור שנכנס לישראל, יושב בה או עובד בה שלא כדין - הוגדרו מעשי עבירה שענשם בצדם כדי למנוע הגשת סיוע - ואפילו מתוך תמימות - למי שעלולים להיות מפגעים. אם אין אוזנו של העבריין בכוח קשובה לקול דמי קורבנות הפיגועים, אולי יישמע לקול הסוגר והבריא הננעלים על העבריינים".

ובהמשך:

"סבורני כי דברו של המחוקק וקולם של הפיגועים מחייבים את בתי-המשפט לאחוז היום באמות-מידה עונשיות מחמירות יותר מאלה שבהן החזיקו, לפעמים, בעבר. דברים אמורים במעשי עבירה העלולים להוליד מעשי זוועה נוראים, ועל התגובה העונשית להיות חמורה וקשה. אם אין עומדות לעבריין נסיבות יוצאות מגדר הרגיל, יש לגזור עליו - ואפילו הוא אדם מן היישוב שעשה מעשיו מתוך תמימות או מחמת צורך דוחק כלשהו - עונש מאסר לריצוי בפועל בלי מתן אפשרות להמירו בעבודות שירות. אשר לאורך תקופת המאסר, חלקי עם המחמירים, כאמור לעיל".

אף מותב זה חיווה לאחרונה את דעתו לפיה יש להחמיר בעונשם של השוהים הבלתי חוקיים, וזאת לנוכח המצב הביטחוני (ר' למשל ת"פ 57109-11-15 ואת הנימוקים המפורטים שם). ברי כי הדברים נכונים, ואולי אף ביתר שאת, בכל הנוגע לענישתם של המסיעים של אותם שוהים בלתי חוקיים.

מידת הצטברותו של המאסר המותנה:

אין חולק כי נגד הנאשם תלוי ועומד מאסר מותנה חב הפעלה. בהתאם להוראת סעיף 58 לחוק העונשין, מאסר מותנה יש להפעיל על דרך הכלל במצטבר לכל עונש אחר אותו גוזר בית המשפט על הנאשם, שכן המאסר מותנה אינו בגין התיק הנוכחי אלא מאסר שהושת על הנאשם בתיקו הקודם אשר כשמו כן הוא, יופעל בהתקיים תנאי מהתנאים שהושתו. בית המשפט חזר על הלכה חזור לא אחת (ר' בין היתר ע"פ 4716/12 מדינת ישראל נגד ע' ד'). הגם שכך, בשים לב לאורכו של המאסר המותנה ולהודאתו של הנאשם במיוחס לו, מצאתי לחפוף, ולו לפני משורת הדין, חלק מהעונש אשר יוטל עליו בתיק זה למאסר המותנה אשר יופעל. כך גם יישמר יחס הולם בין טיב המעשים שבגינם עומד הנאשם לדין לבין העונש הכולל אשר ייגזר עליו.

בעבירות בכגון דא, ובפרט בנסיבותיו של התיק שבפניי, נדמה כי יש צורך בענישה כלכלית, וזאת על מנת להעביר מסר ברור בדבר חוסר הכדאיות הכרוך בהסעתם של שוהים בלתי חוקיים, לעיתים אף תמורת תשלום מופרז ביותר, תוך ניצול

העובדה כי פעמים רבות, מטבע הדברים, אין לאותו שוהה בלתי חוקי כל ברירה אחרת, לבד מהסתייעות בשירותי ההסעה תמורת תשלום גבוה. בעניינינו, לא מצאתי כי יש מקום לסטות מהמדיניות האמורה בכל הנוגע להשתתפות קנסות בגין ביצוע עבירות כגון זו שהורשע בה הנאשם, אם כי לאור חומרתם של יתר רכיבי הענישה, מצאתי להפחית במידה מסוימת מגובה הקנס שייגזר על הנאשם. כך גם לא אחמיר עם הנאשם ביחס לתקופת הפסילה הגם שנכון וראוי היה להשית תקופת פסילה משמעותית בת מספר שנים. בכך תינתן גופשנקא ולו בעקיפין לכך שהנאשם הבין והשכיל להוציא בסופם של דברים רישיון נהיגה.

בהתאם לסעיף 40 יג(ב) לחוק העונשין בית המשפט רשאי לאחר שקבע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד לגזור עונש כולל למכלול האירועים. נוכח טיב העבירות והזיקה ביניהן, סבורני כי זהו המסלול הנכון לפעול בו, וכך יישמר יחס הולם בין מכלול מעשיו של הנאשם לבין סוג העונש שייגזר עליו.

מכל המקובץ לעיל, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 12 חודשים מאסר בפועל שימנו מיום 12.04.2015.

ב. מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 8 החודשים מת"פ 49590-06-12, כך שארבעה חודשים ממנו ירוצו במצטבר לעונש האמור בסעיף א' שלעיל, והיתר בחופף.

סה"כ על הנאשם לרצות 16 חודשים מאסר בפועל, שימנו מיום מעצרו 12.04.2015

ג. 5 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור עבירות לפי חוק הכניסה לישראל או עבירות נהיגה בזמן פסילה.

ד. 18 חודשים פסילה בפועל מלהחזיק או מלהוציא רישיון וזאת מיום שחרורו ממאסר. עונש פסילה זה יהיה במצטבר לכל עונש פסילה אחר שהוטל על הנאשם.

ה. 18 חודשים פסילה על תנאי למשך שנתיים שלא יעבור עבירות של נהיגה בזמן פסילה או עבירות לפי חוק הכניסה לישראל.

ו. 7,500 ₪ קנס או 45 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 01.1.2016.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי.

ניתנה והודעה היום ד' טבת תשע"ו, 16/12/2015 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט